

PREDGOVOR

Jedini pravi problemi održivog razvoja i opstanka čovjeka su problemi životne sredine. Planeta Zemlja je za sada naš jedini dom ,a prema svim pokazateljima tako će i ostati još jedno duže vrijeme. Zbog toga sami sebi moramo priznati jednu veliku ironiju koja nam se događa: na našem planetu svakim danom ima sve više i više ugrožavanja prostora eko sfere ,a svakim danom izumiru mnogi živi organizmi. Kud god pogledamo vidimo ozbiljne ekološke probleme i ugrožavanje ekosistema.

Jedino biće koje prirodu svjesno uništava je čovjek. Vrsta smo koja je najodgovornija za stanje prirode. Koliko smo toga svjesniji, toliko je naša odgovornost veća. Često je dovoljno samo se maknuti, udaljiti se, ne raditi dalje ništa i priroda će sama ponovo uspostaviti ravnotežu. Međutim, ponekad je potrebno uložiti neki napor, napraviti intervenciju kako bi se popravilo ono što smo pokvarili ili narušili.

Bosna i Hercegovina je prošla kroz težak period,ali je ostala na jednom solidnom nivou očuvanja životne sredine. Međutim, nameće se potreba za unapređenjem stanja životne sredine kroz niz mjera koje neće značajnije usporiti ekonomski i politički razvoj zemlje, te očekujem pred nama jedno novo vrijeme krupnih izazova. Našu spremnost prema EU ćemo dokazati kroz usvajanje niza zakonskih okvira i planskih dokumenata.

U diplomskom/specijalističkom radu sam pokušala, na što je moguće pristupačniji način, prikazati karakteristike otpada životinjskog porijekla (uginule životinje i nejestivi sporedni proizvodi zaklanih životinja), koji nastaju u uzgoju domaćih komercijalih životinja i klaoničkoj industriji, a nisu za ljudsku ishranu, kao i njihovu namjenu.

Radi ocjene mogućnosti iskorišćenja otpada životinjskog porijekla njihovom tehničkom preradom u korisne proizvode(hranu za životinje, bioenergente i maziva), uz očuvanje životne sredine,prikazala sam :savremeni pristup problemu tretmana i zbrinjavanja animalnog otpada, klasifikaciju i kategorizaciju kao sirovine za tehničku preradu, strukturu, hemijske i fizičke karakteristike,namjenu i kvalitet proizvoda koji se dobiju njihovim zbrinjavanjem –tehničkom preradom .

Cilj je bio da se pruži doprinos razjašnjenu i unapređenju osnova za bezbjedno zbrinjavanje otpada animalnog porijekla iskorišćenjem na osnovu njihovih karakteristika.

Smatram svojom dužnosću, da se zahvalim Prof.dr Veljku Đukiću i svima onima koji su na bilo koji način pomogli prijedlozima, sugestijama, podrškom i posticanjima da se ovaj rad napiše.